GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 34262
קובץ: תשובות סופיות

אזרחות

שאלון 34262 (אקסטרניים)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – (4×14) – 56 נקודות
פרק שני – (2×22) – 44 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
ד. הוראות מיוחדות: אין.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

הנחיה מיוחדת למועד זה (על פי הודעת משרד החינוך; חוקי המענה לא הופיעו בטופס הבחינה): משך הבחינה: שעה וארבעים וחמש דקות. יש לענות על שש מן השאלות 1–10. לכל שאלה – 16⅔ נקודות.

בהצלחה!

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

תשובות סופיות

פרק ראשון – שאלות ידע (56 נקודות)

שאלה 1

הצגת המצב ושני הצדדים: המצב בישראל – ענייני המעמד האישי (נישואין וגירושין) נתונים לבתי הדין הדתיים של כל עדה; נישואין וגירושין של יהודים נעשים על פי ההלכה, בבתי הדין הרבניים (חלק מהסדר הסטטוס קוו), ואין בישראל נישואים אזרחיים. התומכים בהמשך המצב: שמירה על אחדות העם היהודי ועל זהותו היהודית / מניעת פיצול לשני עמים / עיצוב אופייה היהודי של המדינה. המתנגדים (התומכים בנישואים אזרחיים או בנישואים בדרכים נוספות): כפייה דתית, פגיעה במי שאינם יכולים או אינם רוצים להינשא לפי ההלכה (למשל מי שאינם מוכרים כיהודים לפי ההלכה, זוגות שהנישואים ביניהם אסורים לפי ההלכה), פגיעה בשוויון (למשל מסורבות גט).

שאלה 2

- התקשורת היא סוכן חיברות: היא מעבירה לציבור (ובמיוחד לצעירים) את הערכים, הנורמות, דפוסי ההתנהגות והתרבות של החברה, ומעצבת את זהותם ואת תחושת השייכות שלהם לחברה ולמדינה (גם סוציאליזציה פוליטית – הקניית ערכים ועמדות בתחום הפוליטי, כמו ערכי הדמוקרטיה).
- התקשורת נותנת במה (פתח לביטוי) למגוון דעות, עמדות וקבוצות בחברה – גם לקבוצות מיעוט ולמי שאינם בשלטון – וכך מאפשרת לציבור להכיר עמדות שונות ומקיימת דיון ציבורי פתוח (שוק דעות חופשי).

שאלה 3

הצגה: הנשיא הוא ראש הרשות המבצעת; נבחר ישירות בידי האזרחים, ובנפרד הם בוחרים את חברי הפרלמנט; הנשיא ממנה בעצמו את חברי הרשות המבצעת והם אחראים בפניו; הנשיא אינו יכול לפזר את הפרלמנט, והפרלמנט אינו יכול להפיל את הנשיא בהצבעת אי־אמון; לנשיא סמכויות ייחודיות (וטו, מפקד עליון של הצבא, מינוי שופטים לבית המשפט העליון). יתרון אחד מוסבר, למשל: יציבות שלטונית (כהונה לתקופה קבועה, אין הפלה בהצבעת אי־אמון ואין תלות בשותפים קואליציוניים) / הפרדת רשויות ברורה ואיזונים ובלמים / בחירה ישירה – קשר ישיר ואחריות ישירה כלפי הבוחרים / מינוי שרים מקצועיים.

שאלה 4

רקע: היועץ המשפטי לממשלה ממלא שני תפקידים עיקריים – יועץ משפטי לממשלה ולרשויות השלטון, וראש מערכת התביעה הכללית (מחליט על פתיחה בחקירה ועל הגשת כתבי אישום, גם נגד נבחרי ציבור); הוא גם מייצג את המדינה בבתי המשפט. בעד הפיצול: ניגוד עניינים – אותו אדם מייעץ לשרים ואחר כך מחליט אם להעמיד אותם לדין; ריכוז כוח רב מדי בידי בעל תפקיד אחד שלא נבחר; הממשלה הנבחרת זקוקה ליועץ שיסייע לה לממש את מדיניותה (שלטון העם). נגד הפיצול: השילוב מחזק את מעמדו של היועץ כ"שומר סף" – אזהרותיו מפני מעשים לא חוקיים מקבלות משקל כי הוא גם עומד בראש התביעה; פיצול עלול להחליש את עצמאות הייעוץ המשפטי ואת הפיקוח על חוקיות פעולות השלטון (שלטון החוק, הגבלת השלטון).

שאלה 5

שניים מתוך, כל אחד מוסבר: ארנונה – מס שהרשות גובה מן המחזיקים בנכסים בתחומה (מגורים, עסקים) לפי גודל הנכס ושימושו; השתתפות הממשלה – העברות ממשרדי הממשלה למימון שירותים שהרשות נותנת (חינוך, רווחה) ומענק איזון ממשרד הפנים לרשויות שהכנסותיהן אינן מספיקות; אגרות והיטלים – תשלום על שירותים מסוימים (למשל היתרי בנייה) והיטלים על פיתוח תשתיות; הלוואות (באישור משרד הפנים); תרומות והכנסות מנכסי הרשות.

שאלה 6

ביטוי יהודי, אחד מתוך: הכרזה על הקמת "מדינה יהודית בארץ־ישראל"; המדינה "תהא פתוחה לעליה יהודית ולקיבוץ גלויות"; הקשר ההיסטורי של העם היהודי לארץ ישראל (בה קם העם, בה עוצבה דמותו); זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו; פנייה לעם היהודי בתפוצות. ביטוי דמוקרטי, אחד מתוך: המדינה "תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין"; "תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות"; מוסדות השלטון ייקבעו בידי אספה מכוננת נבחרת ועל פי חוקה; מושתתת על יסודות החירות, הצדק והשלום; קריאה לבני העם הערבי לשותפות על יסוד אזרחות מלאה ושווה ונציגות מתאימה בכל מוסדותיה.

פרק שני – שאלות אירוע (44 נקודות)

שאלה 7

הזרם האורתודוקסי: התורה שבכתב ושבעל פה ניתנה מן השמיים ומחייבת; ההלכה מחייבת ואינה משתנה אלא על פי כללי ההלכה ובידי פוסקי ההלכה; יהודי הוא מי שנולד לאם יהודייה או מי שהתגייר כהלכה (גיור אורתודוקסי); אינו מכיר בגיור של הזרמים האחרים. ציטוט: "בעת האחרונה הועלתה הצעת חוק בכנסת ולפיה תיקבע יהדותו של אדם אך ורק על פי ההלכה היהודית, כפי שמקובל במערכות המשפט הדתיות של המדינה." / "לדברי יוזם החוק, כיוון שמדינת ישראל היא מדינה יהודית, ההגדרה "יהודי" חייבת להיות אחידה וברורה, ולפי כללי ההלכה היהודית."

שאלה 8

חיסיון עיתונאי: זכותו של עיתונאי שלא לחשוף את מקורות המידע שלו ומידע שעלול לחשוף אותם; מטרתו לאפשר למקורות למסור מידע בלי חשש, וכך לאפשר לתקשורת למלא את תפקידיה (פיקוח וביקורת על השלטון, זכות הציבור לדעת); החיסיון הוכר בפסיקה ואינו מוחלט – בית המשפט רשאי להורות על חשיפה כשהמידע רלוונטי, חיוני להליך בעניין חשוב ואין דרך אחרת להשיגו. ציטוט: "לדבריו, מכשיר נייד של עיתונאי או כל ציוד אישי אחר שלו עשוי להכיל מידע שקשור בעבודתו העיתונאית, והסודיות של מידע כזה חשובה לו." / "העיתונאי טען כי ההחרמה נעשתה בלי צו שיפוטי מתאים ודרש שמכשירו יוחזר לאלתר."

שאלה 9

ועדה קרואה: ועדה הממונה על ידי שר הפנים, מאנשי מקצוע שלא נבחרו בבחירות; מתמנה במקום הגופים הנבחרים כשהרשות המקומית אינה מתפקדת כנדרש (כשלים בניהול, אין לראש הרשות רוב במועצה, גירעונות כספיים גדולים, תקציב לא אושר במועד הקבוע בחוק, תוכנית הבראה נכשלה, מות ראש הרשות). ציטוט: "בבדיקה נמצא כי מצבה הכספי של העירייה קשה ויש צורך בנקיטת צעדים מיידיים לשיפורו." / "כמו כן עלה מן הבדיקה כי ראש העירייה וחברי מועצת העיר אינם יכולים לבצע את הצעדים הנדרשים, ולפיכך הם אינם יכולים להמשיך לכהן בתפקידם."

שאלה 10

בחירות מקדימות (פריימריז): כל חברי המפלגה הרשומים (המתפקדים) בוחרים בבחירות פנימיות את המועמדים ואת מקומם ברשימת המפלגה לכנסת; המועמדים מתמודדים על קולות חברי המפלגה. ציטוט: "לטענתם, כל שריון של מועמד שלא התמודד על קולותיהם של חברי המפלגה ולא זכה לאמונם דוחק את המועמדים שנבחרו כדין למקומות נמוכים, ובכך מקטין את הסיכויים שלהם להיבחר לכנסת." (חלופה: בחירה בידי מנהיג המפלגה – "אחד מראשי המפלגות הגדולות ביקש לשריין ברשימה כמה מקומות למועמדים מטעמו.")

כל הבגרויות באזרחות עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/civics